

УДК 332.3

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ В УМОВАХ МІЛІТАРНИХ ВИКЛИКІВ

ШАРИЙ Григорій¹, МІЩЕНКО Роман², ЄРМОЛЕНКО Дмитро³

Ключові слова

стратегія,
земельні відносини,
земельний розвиток,
мілітарні виклики,
Україна.

Анотація

В Україні прослідковуємо характеристики нераціонального і неефективного використання земельно-ресурсного потенціалу. Крайні ліберальні тенденції розвитку земельних відносин, корупція та екологічне підпілля і в земельній сфері і у суспільстві в цілому, геополітична криза та військова агресія привели до захоплення частини територій агресором та охоплення великих територій військовими діями. Це вимагає переформатування стратегічного управління земельними ресурсами України і формування актуальних, стійких до мілітарних викликів земельних відносин, які повинні опиратися на історичний і світовий досвід та формувати власні вітчизняні імперативи, інституції та інститути здатні вивести земельні відносини на цивілізований напрям розвитку та забезпечити відновлення територіальної цілісності України

Військова агресія та мілітарні виклики вимагають перегляду в Україні відношення суспільства, держави та громадян до земельних відносин і зміни відношення до земельно-ресурсного потенціалу. *Місія* земельних відносин України полягає в соціально-економічному справедливому використанні земельно-ресурсного потенціалу, забезпеченні сталого розвитку та раціонального використання в планетарному масштабі з врахуванням євроінтеграційного процесу. *Візія* земельних відносин України повинна передбачити деокупацію територій, рекультивуацію порушених війною земель, ревіталізацію територій країни, особливо знищених війною поселень, промислових об'єктів, об'єктів природоохоронного фонду та земельний розвиток на основі новітньої адміністративно-територіальної реформи і інтегрованих в Європейський простір земельно-правових відносин.

¹ Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», завідувач кафедри автомобільних доріг, геодезії та землеустрою, д.е.н., ORCID: 0000-0001-5098-2661, e-mail: shariy.grigoriy61@gmail.com

² Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доцент кафедри автомобільних доріг, геодезії та землеустрою, к.т.н., ORCID: 0000-0003-1027-0541, e-mail: rom2014rom2014@gmail.com

³ Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», професор кафедри автомобільних доріг, геодезії та землеустрою, д.т.н., ORCID: 0000-0001-6690-238X, e-mail: d.yermolenko.a@gmail.com

Стратегія розвитку повинна включати ключові, але взаємопов'язані в часі і інституціональні аспекти:

- деокупація, демілітаризація та рекультивація і ревіталізація порушених війною земель;
- проведення адміністративно-територіальної реформи;
- аграрно-промислові, місто- і село-утворюючі пріоритети та соціально-економічна інфраструктура і транспортно-інфраструктурна інтеграція в Європейський простір;
- прийняття новітнього Земельного кодексу, відмова від норм постійного користування, безоплатної приватизації введення обов'язковості земельного кадастру та землевпорядкування;
- переформатування платності землекористування і справедливого оподаткування та введення норм цільового використання земельних платежів;
- націоналізація земель колаборантів, ухиянтів, громадян, що стали на бік ворога та осіб країни агресора, та інституціонально врегульованого соціально-справедливого порядку перерозподілу земель і використання земельно-ресурсного потенціалу з позиції національної, продовольчої безпеки, цілей просторового сталого розвитку України;
- зміни пріоритетів системи розселення і розміщення продуктивних сил, підтримка Євроінтеграційного курсу та рурбанізацію і джентрифікацію, що забезпечать військово-оборонну та еколого-економічну стійкість України в геополітичному масштабі.

Висновок. Стратегія повинна набути системно-планувального характеру і послідовної реалізації в Програмах розвитку земельних відносин від Національної Програми загальнодержавного рівня до програм фізичного розвитку території окремих країв і громад. Стратегічний розвиток земельних відносин повинен сприяти формуванню інвайроментальної економічної системи, де еколого-економічні пріоритети переростають в загально-суспільні цінності та екофілософські орієнтири кожного громадянина, громади, краю і України в цілому.

Література

- [1] Третьак А.М. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціоналізації, практики: Монографія / А.М. Третьак і др. – Біла Церква: «ТОВ Білоцерківдрук», 2012. – 227 с.
- [2] Смірнова С., Бірюкова Стратегії розвитку сільсько-господарського землекористування на основі SWOT-аналізу Ж. «Інвестиції: практика та досвід»// Рубрика: Економіка, №1, 2021. с. 53-55.
- [3] Радченко Г.О. Рациональне використання земель: поняття та зміст / Г.О. Радченко// Персонал. 2005. - №8 – с. 89-93.
- [4] Шарий Г.І., Зось-Кіор М.В., Кирилюк І.М. Інституціональна модель земельних відносин в Україні// Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Серія: Економічні науки. – Черкаси, 2020. – 2 – с. 107-116.
- [5] Шарий Г.І. Інституційне забезпечення земельних відносин в аграрному секторі України: [монографія] / Г.І.Шарий – Полтава – 2015. – 352 с.

STRATEGIC DEVELOPMENT OF LAND RELATIONS IN UKRAINE UNDER THE CONDITIONS OF MILITARY CHALLENGES

SHARIY Grygoriy, MISHCHENKO Roman, YERMOLENKO Dmytro

Abstract. In Ukraine, we are following the characteristics of irrational and inefficient use of land and resource potential. Liberal trends in the development of land relations, corruption, ecology in the land sphere, geopolitical crisis and military aggression led to the capture of part of the territories by the aggressor and the coverage of large territories by military actions. This requires a reformatting of the strategic management of Ukraine's land resources.

Keywords: strategy, land relations, land development, military challenges, Ukraine.